

Együttműködés iskolája, avagy a DÖK érdekképviseleti szerepe

Romániai Magyar Diákönkormányzati Szabadegyetem (DÖKSZAB)
Barátka, 2011. szeptember 5-10.

Kósa András László
Közéletre Nevelésért Alapítvány

Demokrácia

- Felelős állampolgár az alap
- Népakarat közvetlen, vagy képviseleti
- Szabad véleménynyilvánítás joga
- Gyülekezési jog
- Feljebbviteli lehetőség

Diákönkormányzat

- Nő a diákok felelőssége
- Közvetlen, vagy képviseleti
- Kétirányú kommunikációs csatorna
- Szabadon létrehozható, alakítható
- Az iskolai életet érintő kérdések színhelye
- A diákok érdekképviseleti szerve

A diákönkormányzat jogszabályi háttere

- Gyermekek jogairól szóló ENSZ egyezmény
- A tanügyi törvény (éppen módosítás alatt)
- A közoktatási intézmények szervezésére és működésére vonatkozó jogszabály (4925/2009 Rendelet)
- Intézményi belső rendszabályzat (regulament interior)

A szabályok funkciója

www.kozeletre.hu

- **korlátoz**
- **védelmet nyújt**

Alapfogalmak

Erkölcsei szabály: egy közösségen belül, megállapodáson és bizalmon alapuló viselkedési rendszer.

Jogszabály: az erre feljogosított szerv, vagy személy által megállapított kötelező emberi magatartást ír elő, amelynek megszegése valamilyen szankciót, jogkövetkezményt von maga után.

A DÖK létrehozásának/működésének szempontjai

- A nevelőtestület és/vagy önkormányzat demokratizmusa meghatározó;
- Lehetőleg fogja át az iskola/település egészét, de legyen rugalmas, vegye figyelembe a változásokat;
- A DÖK rendelkezzen hatalommal, esetlegesen ehhez anyagi lehetőséggel is (döntési jogkör);
- Ha valami a DÖK hatáskörébe tartozik, akkor ott semmi nem történhet a diákok megkérdezése nélkül;
- Titkos szavazással a diákok választják;
- Döntéseknél a felnőttek egy szavazata lehet, vagy tanácskozási joggal van jelen.

Kiből legyen DÖK-tag, képviselő?

- aki úgy gondolja, van még változtatnivaló az iskolában / a település ifjúsági közéletében;
- aki el is mondja az ezzel kapcsolatos elképzeléseit;
- aki hajlandó dolgozni érte;
- akire hallgatsz és aki hallgat rád (alsó legitimitás);
- akit a tanári kar / önkormányzat is elfogad (felső legitimitás).

A diákönkormányzat lehetséges feladatai

1. ÉRDEKKÉPVISELET

(diákok érdekeinek képviselete)

2. RENDEZVÉNYSZERVEZÉS

(diákrendezvények szervezése)

3. ISKOLAI NYILVÁNOSSÁG SZERVEZÉSE

(diákközvélemény alakítása)

- SZOLGÁLTATÓ DÖK

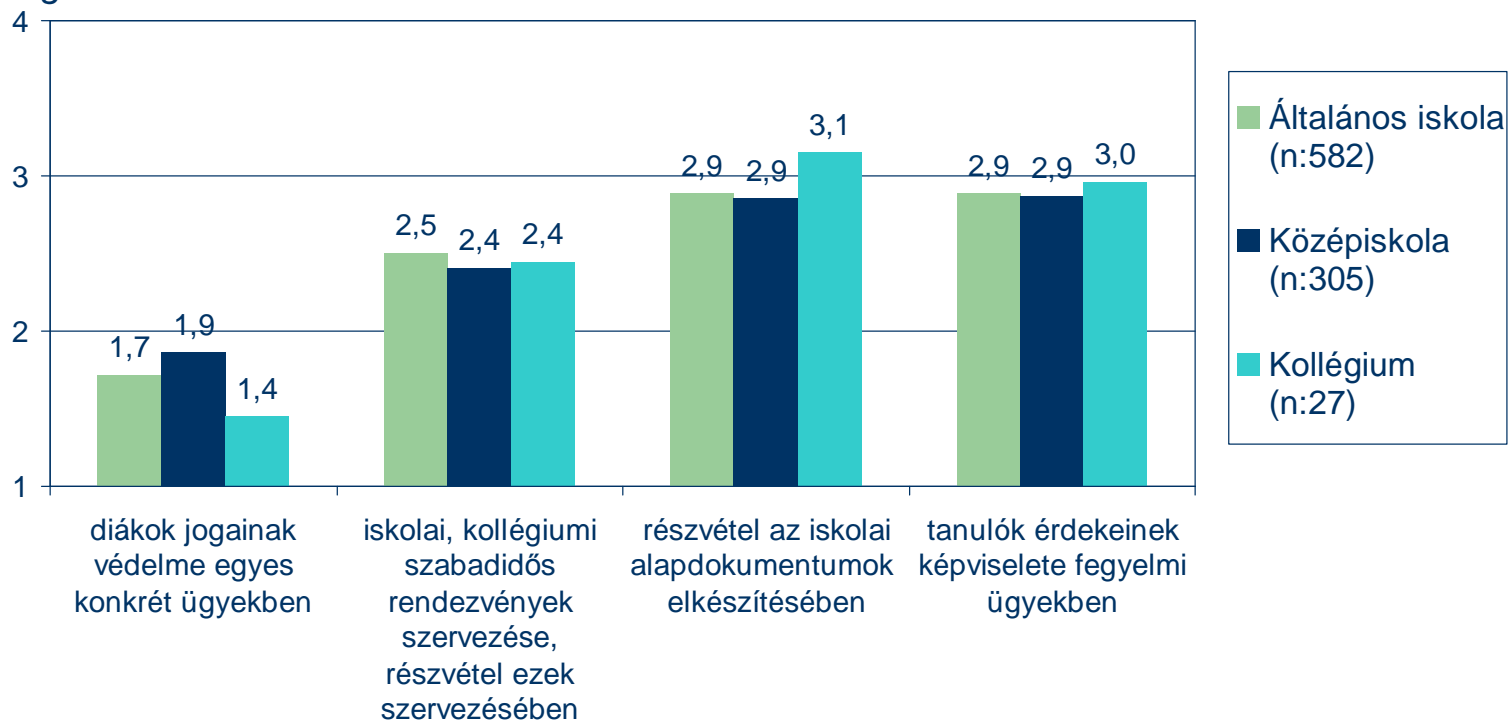
Feladatok fontossági sorrendben (ODP)

Bázis:
minden intézmény,
ahol válaszoltak

Átlag (1-4)

1 – legfontosabb

4 – legkevésbé fontos

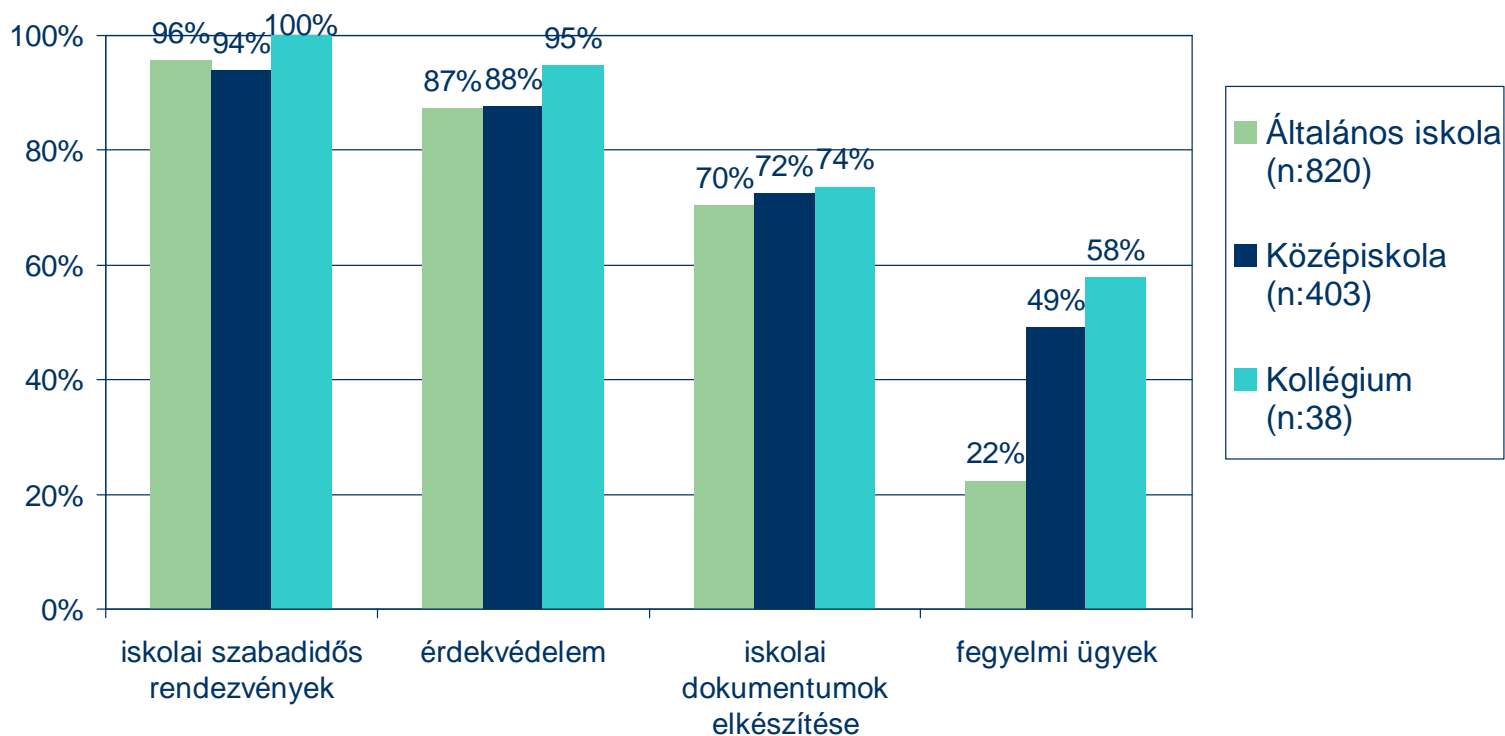

Tevékenységek az elmúlt tanévben (ODP)

Bázis:
minden intézmény

Diákönkormányzatok Alapítvány

A diákönkormányzat jogai

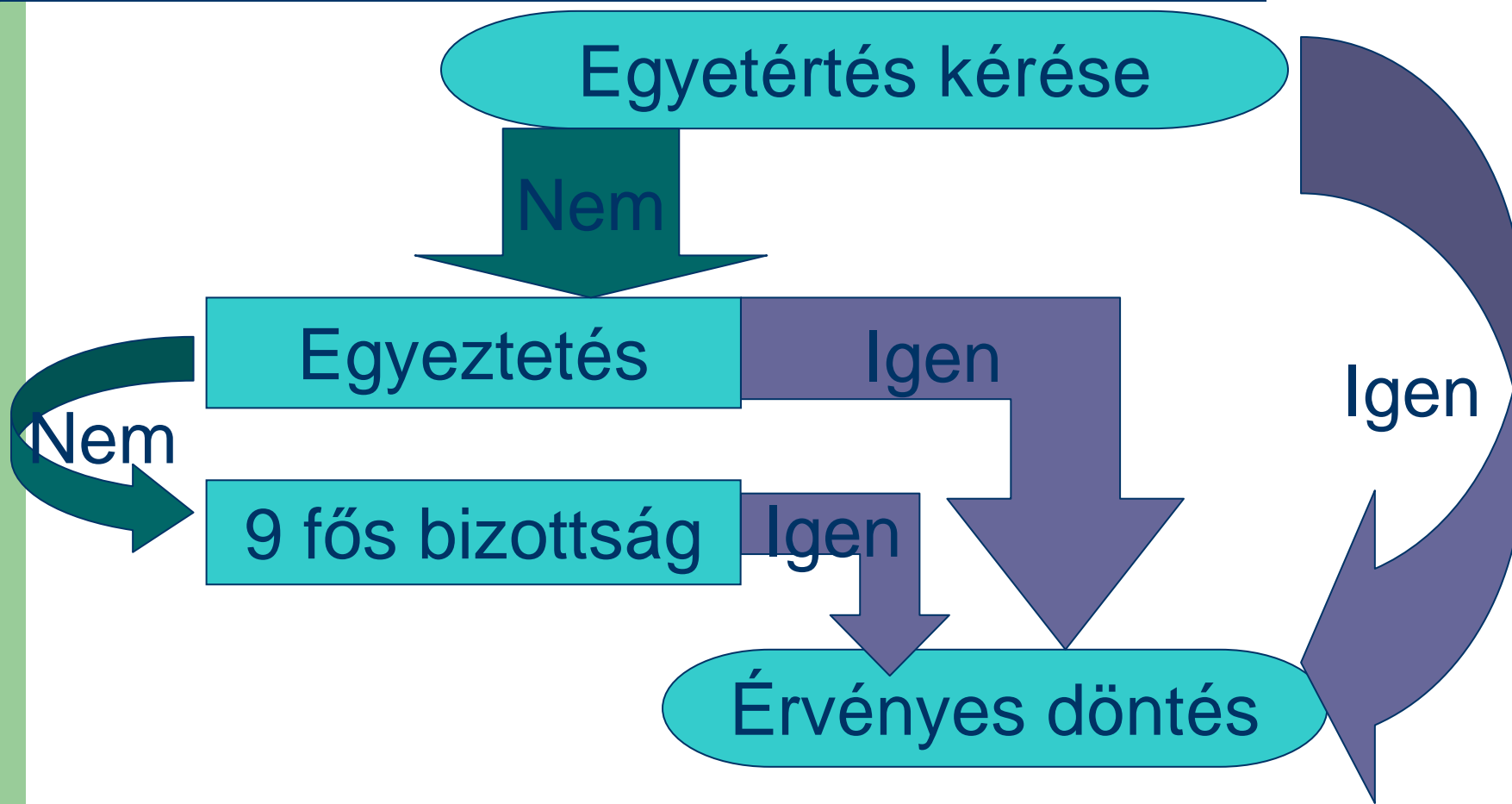
- **Döntési jog**
- **Egyetértési jog**
- **Véleményezési jog**
- **Javaslattevési jog**

Egyetértési jog gyakorlása

www.kozeletre.hu

ÉRINT vs. ÉRDEKEL

ÉRDEKEL

Én döntöm el!
rajtam múlik

ÉRINT

Nem én döntöm el!
nem rajtam múlik

**Érdekelhet bármi, amire azt mondom,
de érinteni csak bizonyos dolgok érintenek!**

önkormányzat és képviselői rendszer

egyén – csoport – közösség

- *egyéni vélemény – egyéni érdek*
- *csoportvélemény – csoportérdek*
 - *közvélemény – közérdek*

Képviselő

- *Mandátum súlya: kiket képvisel?*
- *Mandátum tartalma: mit képvisel?*
- *Mandátum formája: kötött – részben kötött – szabad*

LEGITIMITÁS:

*választás útján jön létre (titkos)
alsó és felső (diák-pedagógus)
érdekartikuláció és elismertetés*

Érdekartikuláció

- 1. A probléma érzékelése – az érintettség fokozata és tartalma*
- 2. Intim artikulációs szint – annak megfogalmazása mi a baj és ez miként érint*
- 3. Közéleti artikulációs szint – a probléma kontúros megfogalmazása, a címzés és az időzítés megtervezése, alternatív és kultúr-konform szövegezés*
- 4. Befolyás és védettség – hatalmi játszmák, társadalmi ügyesség: eredményre törekvés, ill. mentális önvédelem*

Sarokkövek

- Fel kell nőnünk, felelősséget kell vállalnunk!
- A partnerek „Játék”- terét el kell fogadni a szabályait össze kell hangolni!
- Felnőtt – felnőtt kommunikációt kell folytatni!

...ami még segíthet

- ismeretek
(kiadványok, honlapok, információk)
www.makosz.ro (MAKOSZ)
www.kozeletre.hu (Közéletre Nevelésért Alapítvány)
www.diakjog.hu (diákjogi forródrót)

- technikák
(képzések, minták)

KÖDAK
DÖKSZAB
Stb.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

Sok sikert!